

20.3.2018

Ympäristöministeriö

Kirjaamo@ym.fi

Viite Lausuntopyyntö 6.2.2018 luonnoksesta hallituksen esityksestä laiksi eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta, laiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain muuttamisesta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Lausunto

Kaakkois-Suomen ELY-keskus toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Esityksen tavoite on hyvä niin viranomaisen kuin toiminnanharjoittajankin näkökulmasta. Sähköisesti toimitettava tieto pitää toimittaa viranomaiselle ainoastaan kerran ja toisaalta kaikki tarvittavat luvat ovat samaan aikaan saatavilla.

Esityksen heikkoutena voidaan kuitenkin pitää sitä, että ei ole varmaa, miten yhteensovittaminen tulee vaikuttamaan lupa-asioiden käsittelyaikoihin. Tavoitteena on nopeuttaa käsittelyä, mutta todellisuudessa käsittelyajat voivat pitkittyä. Muutenkin menettely voi osoittautua hankalaksi eri osapuolten kannalta, erityisesti kansalaisten näkökulmasta. Ainakin periaatteessa vaaditaan suurempien asiakokonaisuuksien hallintaa ja toisaalta, kun samaan aikaan on vireillä samaan asiaan liittyviä asioita, joista kuitenkin asianosaisasema ja valitusoikeus voivat vaihdella, ei välttämättä ole selvää kansalaisille, minkä takia saa antaa muistutuksia tietystä asiasta, mutta ei kaikista vaikkakin tavallaan samaa asiaa käsitellään. Tilanne voi olla sama tälläkin hetkellä, mutta se voi korostua entisestään.

Lakiehdotus laiksi eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta. Säännökset:

6 § Hakijan neuvonta

Tarvitaanko erillistä pykälää, kun hallintolaissa tästä säädetty ja sitä noudatettava.

8 § Käsittelyaika

Mikä on antamisajankohdan merkitys. Kuinka sitovana sitä voidaan pitää ja miten se arvioidaan? Entä, jos toimivaltaisten viranomaisten antamat käsittelyaika-arviot poikkeavat paljon toisistaan? Tuleeko toiminnanharjoittajalle tässä kohtaa tarjota mahdollisuus luopua yhteensovittamisesta?

10 § Lausunnot, muistutukset ja mielipiteet

Sovellettavista laeista selviävät tahot, joilta lausuntoja pyydetään. Eikö yhteensovittava viranomainen voi oma-aloitteisesti pyytää lausunnot tai vaihtoehtoisesti toimivaltaiset viranomaiset tekisivät/lähettaisivät lausuntopyyntö itsensä. Toiminnanharjoittajat toimittaisivat lausunnot yhteensovittavalle viranomaiselle.

13 § Yhteensovittamisen keskeyttäminen

Pitäisikö keskeyttämisestä säätää jotenkin tarkemmin ja/tai rajata sitä, milloin keskeyttäminen on mahdollista? Toisaalta, jos yhteensovittamisen yksi tärkeimmistä eduista on se, että toiminnanharjoittajan tarvitsee toimittaa tiedot vain kertaalleen, niin onko tarvetta sille, että päätökset annetaan samana päivänä? Kuitenkin muutosta haetaan jokaiseen asiaan erikseen, niin kuin tähänkin asti, joten onko käytännön hyötyjä todellisuudessa saatavilla, mikäli jostakin päätöksestä valitetaan ja toisesta ei. Kuinka eri aikaan lupapäätökset eri lakien mukaan tällä hetkellä annetaan? Onko kuitenkin toiminnanharjoittajan näkökulmasta järkevämpää saada lupia sitä mukaan kuin ne valmistuvat eikä niin, että mennään pidemmän lupamenettelyn aikataulua noudattaen?

Hyvää on se, että luvissa ei pitäisi menettelyn jälkeen olla ristiriitaisuuksia, mutta miten tuohon tavoitteeseen päästään käytännössä? Kuinka paljon vaatii neuvotteluja, jotta tähän lopputulokseen päästään?

Saadaanko tällä muutoksella todellisuudessa parempia etuja, kuin mitä saadaan pelkästään sähköiseen järjestelmään siirtymällä? Onko yhteensovittavan viranomaisen rooli tarpeeksi selkeä tai ylipäättänsä tarpeellinen prosessissa?

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja lupamenettelyn yhteensovittaminen

YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittaminen toteutettaisiin säätämällä mahdollisuudesta kuulla ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ympäristölupamenettelyn yhteydessä, jos kyse on Valtion lupa- ja valvontavirastossa vireillä olevasta ympäristöluvasta. Arviointiselostuksesta kuuleminen voitaisiin yhdistää lupahakemuksesta kuulemiseen, jos ympäristölupaa haetaan hankkeelle tai hankkeen muutokselle, jolle ei ole hankkeen sijainnin, laajuuden tai teknisten ominaisuuksien kannalta muuta toteuttamiskelpoista vaihtoehtoa. Tällaisissa hankkeissa vaihtoehtotarkastelulla ei arvioida olevan hankkeen ympäristövaikutusten kannalta suurta merkitystä, joten menettelyn ei juurikaan arvioida heikentävän osallistumismahdollisuuksia ja osallistumisen vaikuttavuutta.

YVA-lakiin esitetty uusi 22 a §

22 a §:n pykälän 1 momentin mukaan hanketta koskevan ympäristövaikutusten arvioinnin ja lupahakemuksen selvitystarpeet sovitetaan arviointiohjelmassa yhteen. Arviointiselostukseen ja lupahakemukseen sisällytettävät selvitykset voidaan laatia yhteisesti.

2 momentin mukaan hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisen lupahakemuksen ollessa samanaikaisesti vireillä Valtion lupa- ja valvontavirastossa voidaan arviointiselostuksesta kuulla lupamenettelyn yhteydessä siten kuin ympäristönsuojelulain 44 a §:ssä säädetään. Edellytyksenä on, että hankkeelle ei ole sen sijainnin, laajuuden tai teknisten ominaisuuksien kannalta muuta toteuttamiskelpoista vaihtoehtoa. Yhteysviranomainen ja lupaviranomainen sopivat arviointiselostuksesta kuulemisesta lupamenettelyn yhteydessä hankkeesta vastaavan aloitteesta.

Uudistuksen tavoitteena on varmistaa YVA-prosessin ja lupamenettelyjen sujuva eteneminen. Tämä on linjassa myös nykyisen YVA-lain 8 §:n mukaisen ennakkoneuvottelun tavoitteen kanssa. Ennakkoneuvottelun tavoitteenahan on edistää hankkeen vaatimien arviointi-, suunnittelu- ja lupamenettelyjen kokonaisuuden hallintaa, hankkeesta vastaavan ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa sekä parantaa selvitysten ja asiakirjojen laatua ja käytettävyyttä sekä sujuvoittaa menettelyjä.

Arviointiselostukseen ja lupahakemukseen sisällytettävien selvitystarpeiden nykyistä tiiviimpi yhteensovittaminen vähentää osaltaan toiminnanharjoittajan / konsultin työtä selvitysten laatimisessa niissä tilanteissa, kun selvityksiä voidaan yhdistää.

YVA-menettelyyn liittyvästä arviointiselostuksesta ja ympäristölupahakemuksesta kuulemisen yhdistäminen voi nopeuttaa hankkeen toteuttamisen edellytyksenä olevien menettelyjen käsittelyaikaa. Toisaalta kuulemisten yhdistämiseen voi liittyä myös riskejä, varsinkin jos arviointiselostuksesta saatu kuulemispalaute ja perusteltu päätelmä antavat aiheita hankesuunnitelman ja lupahakemuksen muutoksille. Tällöin kuulemisten yhdistämisestä saatu ajallinen hyöty menetettäisiin ja kokonaiskäsittelyaika voisi jopa pidentyä.

Tietty ristiriita kuulemisen yhdistämisellä on kuitenkin YVA-lain tavoitteisiin nähden. YVA-lain tavoitteena, kun on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja arvioinnin yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kaikkien tiedon saantia ja osallistumismahdollisuuksia.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt lakimies
Jonna Lahdelma ja hyväksynyt ympäristönsuojelupäällikkö Jaakko
Vesivalo. Sähköinen hyväksyntä on asiakirjan lopussa.

Tämä asiakirja KEHA/918/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument KEHA/918/2018 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Vesivalo Jaakko 20.03.2018 15:16

Esittelijä Lahdelma Jonna 20.03.2018 15:05